

**Az emberi magzat jogi státusza
elméleti, történeti és összehasonlító jogi szempontból,
különös tekintettel az abortuszra**

A doktori értekezés tézisei

Szerző: Katarina Krasić

Témavezető: Dr. habil. Komáromi László PhD

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Jog- és Államtudományi Doktori Iskola

Budapest 2024

Tartalomjegyzék

I. A kitűzött kutatási feladatok összefoglalása	2
II. Kutatási módszerek	5
III. Az értekezés tudományos eredményeinek összefoglalása	6
IV. Publikációk jegyzéke	11
V. A szerző szakmai életrajza	12

I. A kitűzött kutatási feladatok összefoglalása

Az Európa Tanács égisze alatt létrejött *Emberi Jogok Európai Egyezményének* 2. cikke kimondja, hogy "A törvény védi mindenkinek az élethez való jogát". Az Emberi Jogok Európai Bírósága a *Vo kontra Franciaország* ügyben hozott ítéletében rámutat, hogy európai szinten nincs konszenzus az emberi embrió és magzat természetéről és státuszáról, és nincs tudományos és jogi meghatározása az élet kezdetének.

A születendő gyermek ember- és jogi értelemben vett személyvoltára vonatkozó tudományos és szakértői ismeretek töredékesek és hiányosak, aminek számos gyakorlati következménye van: tisztázatlan a válasz arra a kérdésre, hogy mi az emberi lény fogalmának terjedelme és tartalma a nemzetközi jogi aktusokban – csak a jogi személyiséggel rendelkező emberre, azaz a megszületett emberre vonatkozik-e? Ellentmondásosak az emberi embrió és magzat jogi státuszára vonatkozó alkotmányos és törvényi megoldások. Megoldatlan az emberi embrió és magzat *sui generis* jogképességének kérdése és az, hogy e jogképesség mely időponttól ismerhető el. Meghatározatlan az egyéni, sajátos emberi jogok létrejöttének pillanata, amely jogokat nem a jogrendszer adja az embernek, hanem minden emberi lényvel eredendően veleszületettnek nyilvánítja azokat. A különböző emberi jogok, különösen az emberi embrió és magzat élethez és egészséghez való joga, valamint egyéb jogok és érdekek, például más személyek, különösen az anya magánélethez való joga közötti kapcsolat meghatározása is nehézségekbe ütközik.

A jelen tudományos kutatás célja a meg nem született gyermek személyvolta különböző aspektusainak feltárása annak érdekében, hogy következtetéseket vonhassunk le a gyermek jogi státuszára nézve.

A személy fogalmáról szóló fejezet a személy fogalmának történeti aspektusát, valamint az emberi természet és a személy közötti kapcsolat tulajdonságait elemzi történeti nézetek (Konfuciusz, Szókratész) bemutatásán keresztül, miközben rávilágít az alapvető problémára, amely az egyes fogalmak és tartalmuk ellentmondásosságában és kétértelműségében áll. A személy fogalmát metafizikai és empirikus nézőpontból közelítjük meg, hangsúlyozva az elemzés többszemponúságának fontosságát. Ugyancsak ki kell emelni a személy fogalmának jelentőségét, mint minden emberi lény jogi státusza meghatározásának előfeltételét. A személy fogalmának történeti fejlődését a legfontosabb filozófiai áramlatokon és azok képviselőin keresztül mutatjuk be. A római író, Boethius által adott személydefiníciót a modern és posztmodern személydefinícióval együtt elemezzük, bemutatva a különböző filozófiai

irányzatokat, amelyekben a személy fogalma értelmezési kérdéssé és szubjektív kritériumok függvényévé válik, ami az emberi lény élethez való jogának önkényes megítéléséhez vezethet. A jog és az erkölcs kapcsolatáról szóló fejezet az abortusz természetével kapcsolatos igazság, valamint az abortusz mint erkölcsi-jogi kérdés megismerésének lehetőségét elemzi. A jog és az erkölcs viszonyát dolgozza fel, különös tekintettel az abortuszra, feltárva, hogy a politikai igazolás hogyan tükrözi a politikai erkölcsöt. Az etikai elméletek helyességére mint a pozitív jogi moralitás alapjára vonatkozó kérdés megválaszolása érdekében elemezzük a természetjogi és a pozitív jogi elméletet, olyan filozófusokra és jogászokra való hivatkozással, mint Greenberg és Fuller. Ennek alapján vonhatunk le következtetést az emberi lény státuszára és élethez való jogára nézve. A jog és az erkölcs viszonyát a nemzetközi jog által elítélt végzetes ideológiák történelmi példáin keresztül mutatjuk be (pl. a nürnbergi perre hivatkozva, amelyben a természetjogot szembeállították a pozitív törvényekkel). Kiemeljük a jogrend társadalmi változások következtében bekövetkező módosulásai és a társadalmi változásoktól függetlenül változatlanul maradó természetes jogok közötti különbséget.

Az emberi jogokról szóló fejezet olyan elméleteket elemez, amelyek az emberi jogok gyökerével, azok forrásával, valamint alanyaival foglalkoznak. Azt a kérdést vizsgálja, hogy mely emberi jogok egyetemesek és melyek kulturálisan viszonylagosak, hogy következtetést vonjon le az emberi természettel összhangban lévő emberi jogokra nézve, amelyek nem tagadhatók a kulturális sokszínűség indokával. Tárgyaljuk továbbá a posztmodern korban a vágyak alapján meghatározott jogok devalvációját. Az emberi jogokról szóló fejezet végén röviden áttekintjük a demokrácia és az emberi jogok kapcsolatát.

A személyiségi jogokról szóló fejezetben a személyiségi jogokat és azok jogosultjait (azaz a jogalanyokat) elemezzük. Röviden feltárjuk az egyes személyiségi jogok jelentését: az élethez, a méltósághoz, a testi épséghez, a magánélethez, valamint az identitáshoz való jog lényegét. Elemezzük az emberi jogok és a személyiségi jogok kapcsolatát és a személyiségi jogok alanyának összetett fogalmát, különösen a személy fogalmának meghatározását, amely alapvető társadalmi értékekkel függ össze. Bemutatjuk a természetes személy jogalanyiságát, a római jogi értelmezést, a filozófiai-antropológiai nézőpont és a jogi megközelítés (jogalanyiség) összehasonlíthatóságát, eljutva arra a következtetésre, hogy a jogalany jogi fogalma egyszerre természetjogi és társadalmi fogalom. Az utolsó, a jogalany olyan értelmezéséről szóló alfejezet, amelynek révén egyes emberi lényeket kizárnak a jogalanyiságból, a személyiségi jogok tagadását mutatja be, számos olyan történelmi példát idézve, amelyek esetében negligálták a személyiségi jogokat.

Az emberi embrióról és magzatról szóló fejezetben az emberi embrió és magzat biogenetikai tényeit, személy voltának orvosi és filozófiai kritériumait, valamint filozófiai és teológiai státuszát tanulmányozzuk. A biogenetikai tényekről és az orvosi kritériumokról szóló részekben az e kérdésekről szóló legújabb forrásokat és ismereteket mutatjuk be, amelyek az emberi embrióról és magzatról mint élő emberi szervezetről szólnak. Tárgyaljuk az emberi embriónak/magzatnak csak a fejlődés későbbi szakaszaiban személyvont tulajdonító teoretikusok álláspontjait, a különböző kritériumok elemzésére összpontosítva (pl. az emberi embrió hasonlósága az ivarsejtekkel, a potencialitás, a sejtek felhalmozódása, a beágyazódás, az osztódás képessége, a primitív csík kritériumai, a tudat és az öntudat létezése és hiánya mint feltételek, az agyi aktivitás, a magzat fájdalomérzete és mozgása, életképessége és túlélési képessége, az archetipikus megtestesülés kritériuma, a fokozatosság kritériuma, a környezet érzékelése, a biológiai lefolyás és a természeti események analógiája, az érdekszemlélet és végül a születés mint látható aktus). Bemutatjuk annak veszélyeit, ha a jogalanyiságot és a személyiségi jogokat az említett kritériumok némelyikéhez kapcsolják. Az emberi embrió/magzat filozófiai státuszát elemzik és számos szerző nézetét tárgyalják arról, hogy az emberi embrió/magzat személy-e, például a következő szerzők: Lee, Schoenecker, Finnis, P. George vagy Singer, Engelhardt, Mori stb. Tárgyaljuk az emberi embrió/magzat státuszát az uralkodó etikai elméletek szempontjából. Végül az emberi embrió/magzat teológiai státuszáról vonunk le következtetést az összes nagy vallás tanítása és az élethez, illetve az abortuszhoz való hozzáállásuk bemutatásán keresztül.

Az emberi lény pozitív jogi aspektusairól szóló fejezetben a „határesetek”, mint például a kómában fekvő emberek, a gyermekek, a fogyatékkal élők alkotmányos jogi státuszát, valamint az emberi embrió jogi státuszát elemezzük a horvát jogrendszer különböző ágaiban és a nemzetközi dokumentumokban.

Az abortuszról szóló fejezet a magánélet, az autonómia és a szabadság fogalmait elemzi, az abortusz támogatóinak érveivel együtt. Tanulmányozza az orvosok jogi helyzetét, a férfiák abortuszvitában betöltött jogi státuszát és az abortuszkérdéssel kapcsolatos joggyakorlatot.

Az utolsó fejezet a *Horvát Köztársaság Alkotmánybíróságának* 2017. február 21-i *U-I-60/1991 et al. számú határozatát* és annak a jövőbeli jogalkotásra gyakorolt hatását elemzi.

II. Kutatási módszerek

Annak a hipotézisnek az igazolására, hogy a meg nem született gyermek (embrió/magzat) személy, és ezért korlátozott személyiségi jogokkal rendelkezik, az elemzés, szintézis, konkretizáció, általánosítás, analógia, összehasonlító és részben történeti módszereket alkalmazunk. Az elemzések leíró, funkcionális és kauzális, anyagi és eszmei jellegűek.

A személymivolt elemzése magában foglalja a jogi elemzést, a biológiai, azaz az orvostudományi és az antropológiai tények elemzését, majd a filozófia, a pszichológia és a szociológia szempontjait, végül pedig a jogot. Az emberi lény, a személy, a méltóság stb. kérdéseit vizsgáló területek és tudományos törvényszerűségeik sokféleségét figyelembe véve célszerű megkülönböztetni a társadalom- és természettudományok módszereit. Ezért a természet- és társadalomtudományi módszerek integrálódnak, amelyek magukban foglalják a transzcendentális módszert, a filozófia a priori elemzését, valamint a természettudományok empirikus bizonyítékait. A többszemponú módszertan alkalmazása lehetetlenné teszi a redukciót, azaz az abszolutista megközelítést és a dogmatizmust bármelyik oldalról, akár a természet-, akár a társadalomtudományok részéről.

A nők, a férfiak, az emberi embriók és magzatok státuszával kapcsolatos értékeket és jogi elveket az abortusszal összefüggésben az axiológiai módszerrel dolgozzuk föl.

A dogmatikai módszert az olyan normatív fogalmak nyelvi, formállogikai és szisztematikus elemzésére használjuk, mint a személy, a jogalany, a méltóság és az autonómia.

A szociológiai módszerrel azt a kérdést dolgozzuk fel, hogy miként vált az abortusz bűncselekményből egy 20. századi rövid időszak alatt legalizált eljárássá, és hogyan befolyásolják a társadalom és a társadalmi érdekek az abortusz szabályozását.

Az abortusz történetét, a személy és a jogalany fogalmát a jogtörténeti módszerrel vizsgáljuk.

Az összehasonlító módszer segítségével elemezzük az embrió státuszára, az embriókkal kapcsolatos kutatásokra, a nők abortusszal kapcsolatos érdekeire és jogaira, az ember státuszára, a méltóság és a személy fogalmára, a gyermekek és a fogyatékkal élők státuszára vonatkozó nemzetközi jogi keretet.

III. Az értekezés tudományos eredményeinek összefoglalása

A disszertáció tudományos eredményei három részre oszthatók, amelyek közül az első rész az emberi embrió/magzat személyvoltának kérdésére és a biológiai lény-, valamint személyvoltának elkülöníthetőségére vonatkozik; a második rész az embrió és magzat európai és nemzetközi dokumentumok által biztosított jogi védelmének kérdésére összpontosít, a harmadik rész pedig az egyéb jogok és érdekek létezésének kérdésére fókuszál, mint például az anya magánélethez való joga, amelyek gyakran ütköznek az emberi embrió/magzat életének és egészségének védelméhez való joggal.

Ami az első részt illeti, a kutatás eredményei azt mutatják, hogy minden ember egyben személy is. Az emberi embrió, tekintettel sui generis jogi helyzetére, olyan kialakulóban lévő jogalany, amely alkalmas arra, hogy több személyiségi jogot magában foglaló jogképességgel rendelkezzen. Ami a második részt illeti, a kutatás eredményei azt mutatják, hogy az emberi embrió személyiségi jogainak védelme a regionális és nemzetközi jogból ered. Ami a harmadik részt illeti, a kutatás eredményei arra utalnak, hogy mások jogai és érdekei, mint például az anya magánélethez való joga, eltérnek az emberi embrió és a magzat életének és egészségének védelméhez való jogtól.

Első rész:

A kutatás első részével kapcsolatban arra a következtetésre jutunk, hogy nem keletkezhet egyszerűen személy az emberi embrió és magzat fejlődésének egy bizonyos pontján annak biológiai-testi mivoltából. Ha a személyt egy biológiai képesség határozza meg, akkor ez a képesség már kezdetben is létezik, mert minden, ami biológiailag szükséges a képesség kialakulásához, már jelen van az új genomban, embrióban. Ha viszont a személy nem biológiai képesség, hanem egy ontológiai tartalom, ami sem a kezdetben, sem később nem bizonyítható empirikusan, akkor nincs ok, amiért később válna létezővé és nem kezdettől fogva.

Megállapítható, hogy a modern tudományt az ember naturalizációja jellemzi, ami az ember biológiai elemekre való redukcióját jelenti, és amikor azt a kérdést kutatják, hogy ki az ember, mint uralkodó, sőt egyetlen módszertan, a kísérleti módszer emelkedik ki. A személy ontológiai lényegének tagadása a metafizika megvetésének és a vallással való azonosításának következménye. Ebből az következne, hogy ha elutasítjuk a nem-empirikus valóságot, akkor olyan fogalmakat is el kell utasítanunk, mint az identitás, a méltóság, a belső érték, valamint az emberi lények egyenlősége. Bár a személy léte empirikusan nem bizonyítható, mert az

filozófiai fogalom, a jogtörténet módszerével bebizonyosodott, hogy az emberi lények személyiségének és következésképpen jogi státuszának bármilyen tagadása az alapvető emberi jogok súlyos megsértéséhez vezetett a történelem során. Annak meghatározására, hogy ki az a meg nem született lény, akinek az élete az abortusz kapcsán veszélyben van, az emberi természet és a személy közötti kapcsolat, valamint a biológiai-ontológiai viszony korábbi kérdéseit elemezzük.

Arra a következtetésre jutunk, hogy a zigóta, az emberi természet hordozója, egy új genetikai kóddal, biológiai és ontológiai lényeggel rendelkező, a további fejlődéshez szükséges egyéni program, és hogy az emberi embrió és magzat fejlődésében nincs olyan pillanat, amely a személytelenségből a személyváltba való átmenetet jelentené. A teoretikusok számos olyan orvosi és filozófiai feltételt fogalmaznak meg, amelyek révén kétségbe vonható lenne az emberi embrió és magzat a megtermékenyítés pillanatától fennálló személyvolta, mint például az emberi embrió méhbe való beágyazódása, az a pillanat, amikor az anya érzi a gyermek mozgását, az emberi embrió és magzat megjelenése, az életképesség, vagyis az anyaméhén kívüli túlélés lehetősége, a törekvés, vagyis a jövőre vonatkozó vágy és remény, a fájdalomérzés képessége, a megszületés. A kutatás eredményei azt mutatják, hogy a fent említett kritériumok egyike sem tekinthető döntőnek a jogalanyi státusz meghatározása szempontjából, vagyis azon pillanat megragadása kapcsán, amely a biológiai emberi lényből a személyes emberi lénybe, és így a dologból a szubjektumba való átugrást jelentené, mivel egyik szakasz vagy biológiai fejlődési lépés sem hordoz magában erkölcsi vagy jogi jelentőséget. Nincs olyan kritérium a fogantatáson kívül, amely döntőnek tekinthető az erkölcsi és jogi szubjektum státuszának meghatározása szempontjából, amely szerint egy meg nem született lény ugrásszerű fejlődéssel tárgyból személlyé változna.

Második rész:

A kutatás második részével kapcsolatban arra jutunk, hogy minden emberi lény jogi létező és személyiségi jogok hordozója, beleértve az emberi embriót és magzatot, a gyermekeket és a csökkent fizikai vagy szellemi képességű személyeket is. Megállapítható továbbá, hogy a személyiségi jog az emberi jogképesség szerves részét képezi, bár az emberek különböznek egymástól mind a személyiségi jogaik, mind tulajdonjogaik terjedelme tekintetében. Az alapvető személyiségi jogokat azonban minden ember számára elismerik, ami megakadályozza, hogy a személyt tárgyként vagy állatként kezeljék. Megállapítható, hogy emberi lényekként – tulajdonságainktól függetlenül – alapvető jogokkal rendelkezünk, még a társadalom „gyengébb” tagjaként is. A méltóság fogalma a bio-jog egyik központi és

kulcsfontosságú követelményét jelenti annak normatív bemutatására, hogy mit jelent emberi személynek és így jogalanynak lenni. A fogyatékkal élők, a kómában fekvő emberek, valamint a gyermekek is méltóság hordozói és ezért jogalanyok. Az állatok és a mesterséges intelligencia nem azok, noha rendelkezhetnek az érték státuszával.

Az emberi embrió emberi lény, sui generis jogalany, akinek személyiségi jogai védelme nem igényel képességeket. Ezért mint eredendő méltósággal rendelkező ember alkalmas az élethez való jog, a biológiai létéből fakadó testi épséghez való jog és az egészséghez való jog gyakorlására.

Megállapítható, hogy az emberi embriót és magzatot a horvát jog számos ágában jogalanyként kezelik. A családjog védi az anya terhesség miatti érzelmi állapotát, és az emberi embriót és magzatot közvetlenül vagy közvetve jogalanyként kezeli. A büntetőjogban az anyát – az emberi embrióra és magzatra tekintettel – különösen védik harmadik személyekkel szemben a terhesség alatt. Az emberi embriót és magzatot alanyként kezelik az orvosi eljárásokban, különösen a terápiás eljárásokban. A kötelmi viszonyokról szóló törvény (Zakon o obveznim odnosima) védi az emberi embrió és magzat jövőbeli tulajdonjogát. Egyedül az abortusztörvény kezeli dologként az emberi embriót és magzatot a terhesség tizedik hetéig.

Harmadik rész:

A harmadik említett kutatási eredménnyel kapcsolatban arra a következtetésre jutunk, hogy a nemzetközi jogi keret nem zárja ki az emberi embriót és magzatot az emberi lény és személy fogalmából, ami összhangban áll a személy és az eredendő méltóság nemzetközi jogi fogalmával. A nő autonómiaérven alapuló abortuszhoz fűződő érdeke nem érinti az emberi embrió és magzat státuszát, mivel az emberi lény jogi státuszát nem lehet feltételhez kötni, ami a nürnbergi perekben alkalmazott természetjogi rendelkezésekkel összhangban álló következtetés.

Az első feminista mozgalom idején az abortuszt a nők végső kizsákmányolásának tekintették, míg a feminizmus második hullámában az abortuszt a nők magánéletből eredő jogának tekintik. Arra a következtetésre jutunk, hogy a magánélet nem olyan fogalom, amelyből az abortuszhoz való jog levezethető, mivel a magánélet negatív aspektusa a magánéleti döntésekbe való be nem avatkozást jelenti. Megállapíthatjuk továbbá, hogy az abortuszhoz való jog nem vezethető le az autonómia fogalmából, mert ha egy nő abszolút autonóm, akkor nincs korlátozva a másokkal szembeni cselekedeteiben, ami elsősorban az emberi embrió és magzat apjára, az abortuszt végző orvosra és az emberi embrióra és magzatra vonatkozik. A köz által biztosított

abortuszoszolgáltatás megtagadása nem jelenti a magánéletbe és az autonómiába való beavatkozást, hanem kizárólag annak a technikának a kiiktatását, amely az alany életének az anya méhében történő befejezéséhez vezet.

Arra a következtetésre jutunk, hogy az abortusz nem emberi jog, mert nem az emberi természetből fakad. Olyan körülmények között, amikor az orvostudomány még nem volt ennyire fejlett, az abortusz a nők számára a halált jelentette. Ez arra enged következtetni, hogy a fejletlen orvostudomány természetes körülményei között az abortusz életveszélyes. Az emberi természet részét képező belső méltóságon alapuló emberi jogok és az egyén vagy a társadalom érdekén és kívánságán alapuló politikai jogok közötti különbségtételnek megfelelően arra a következtetésre jutunk, hogy az abortusz kizárólag az utóbbi körébe tartozhat, mivel nem az autonómia és a magánélet fogalmából ered, amelyek az emberi természetből eredő emberi jogok.

Az abortuszról szóló döntés meghozatalakor a férfi jogállásával kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy az az indokolás, amely megtagadja a férfinak a meg nem született élőlényvel kapcsolatos jogait a nő terhessége alatt, indokolatlan és hátrányosan megkülönbözteti a férfit biológiai alapon, egyúttal sérti jogait azáltal, hogy csak kötelezettségeket ró rá.

Megállapíthatjuk, hogy az abortusz nem eszköz a nő és a férfi egyenjogúságának megteremtésére, mert ez azt jelentené, hogy a nő biológiai lehetőségét, hogy szüljön, betegségként kezelik, a biológiai férfit pedig normatív ideálként.

Megállapíthatjuk továbbá, hogy az abortusz nem szerepel a nők jogaként egyetlen kötelező erejű nemzetközi vagy regionális szerződésben sem. Az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteinek elemzése azt mutatja, hogy az abortuszra vonatkozó rendelkezések hatályának szabályozása a tagállamok hatáskörébe és felelősségébe tartozik. Azt is mutatja, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. cikke nem biztosít jogot az abortuszra, és hogy az emberi embrió és magzat nincs kizárva az EJE 2. cikkének hatálya alól.

Az EU egyes alkotmánybíróságainak az abortusszal kapcsolatos, elemzett ítéleteiből az a következtetés vonható le, hogy az emberi embrió és magzat státuszával, valamint a magánélet természetével kapcsolatos korábbi kérdések megválaszolása nélkül nem lehet logikus döntést hozni az abortuszról. Az uniós tagállami alkotmánybíróságok elemzett határozataiban nem szerepelnek ehhez jogi kritériumok, kivéve a Német Szövetségi Alkotmánybíróság ítéletét, amely kifejti a „nő abortuszhoz való joga” és az emberi embrió és magzat élethez való joga közötti egyensúlyt. A határozatokból nem lehet következtetni arra, hogy hogyan lehet egyensúlyt teremteni az emberi embrió és magzat élethez való joga és az anya abortuszhoz való érdeke között anélkül, hogy az egyik ne semmisítené meg a másikat.

A Horvát Köztársaság Alkotmánybírósága határozata elemzésének eredményei azt mutatják, hogy a Horvát Köztársaság Alkotmánybírósága az abortusz problémájának megoldása során aktivista megközelítést választott, az igazságosság elvétől vezérelve, hogy „csökkentse a konfliktusokat” a társadalomban, anélkül, hogy tisztázta volna az emberi embrió és magzat autonómiájára és státuszára vonatkozó korábbi fogalmakat, valamint anélkül, hogy elemzését adta volna a jogi és etikai elméleteknek. Megállapítható, hogy a határozat egyes rendelkezései ellentmondásosak, és hogy az emberi embrió és magzat státuszára vonatkozó következtetések a gyakorlatban továbbra is tisztázatlanok maradnak.

IV. Publikációk jegyzéke

Peročević Katarina: *Multidimensional European system of human rights protection*, INTEREULAW EAST, Faculty of Economics and Business Zagreb, vol. 2, 2015, no. 2.

Peročević Katarina, Budislav Vukas: *The process of the establishment of independence of the Republic of Croatia and the foundation of its national policy in culture and art*, Santander Art and Culture Law Review, vol. 2, 2015, no. 1.

Peročević Katarina: *Pojam "radnika" u pravu Europske unije/The Concept of "Worker" in European Union Law*, Collected Papers of Zagreb Law Faculty, vol. 67, 2017, no. 2.

Peročević Katarina: *EU as sui generis - a platypus like society*, INTEREULAW EAST, Faculty of Economics and Business Zagreb, vol. 4, 2017, no. 2.

Peročević Katarina: *The Relationship between the Concept of a Person in the Philosophical Anthropological Sense and a Legal Subject as a Holder of Personality and Human Rights*; Pázmány Law Review; vol. 9, 2022, no. 1.

Krasić Katarina: *The Legal and Philosophical Criteria of Personality of the Human Embryo and Fetus*; Pázmány Law Working Papers, Nr. 2023/4.

Peročević Katarina: *Pobačaj – politički konstrukt ili moralno pitanje?/Abortion – Political Construct or Moral Issue?*; Collected Papers of Zagreb Law Faculty, vol. 73, 2023, no. 4, 2023.

Dubravka Hrabar, Katarina Peročević: *Abortion as a Natural or Political Issue in Croatian Constitutional Judicial Practice*, Bogoslovska smotra, vol. 93, 2023, no. 5.

V. A szerző szakmai életrajza

Katarina Krsić 2011-ben végzett a Zágrábi Egyetem Jogi Karán, majd posztgraduális szakirányú tanulmányait 2014-ben Rijekában fejezte be.

2019 óta tagként és póttagként vesz részt a Horvát Köztársaság Gyermekjogi Tanácsának munkájában, 2021 óta pedig a Nemzetközi Humanitárius Jog Nemzeti Testületének tagja a Horvát Köztársaságban.

Nyolc tudományos és szakértői cikket írt különböző témákban, többek között az emberi jogokról, az abortuszról és a meg nem született gyermek helyzetéről. Részt vett workshopokon, nyári egyetemeken és doktori szimpóziumon az abortusz, a lelkiismereti szabadság és az emberi jogok témakörében.*

* A doktori értekezés téziseinek magyar nyelvű változatát a DeepL nyersfordításának az angol nyelvű szöveggel való összevetésével és korrektúrázásával Komáromi László készítette.